

Η ΕΚΤΙΝΑΞΗ ΤΩΝ SPREAD, Η ΜΑΖΙΚΗ ΦΥΓΗ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΟΜΟΛΟΓΑ ΚΑΙ Ο ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Βέρτιγκο για την οικονομία από τα «υψηλά» του δημοσίου χρέους

- Αλμα 88 δισ. ευρώ ή 49% έκανε το χρέος το διάστημα 2004-2009
- Στα 8.800 ευρώ η κατά κεφαλήν επιβάρυνση από την αύξηση του κόστους εξυπηρέτησής του

ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΑΡΛΑΠΑΝΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΤΣΑΧΑΚΗ

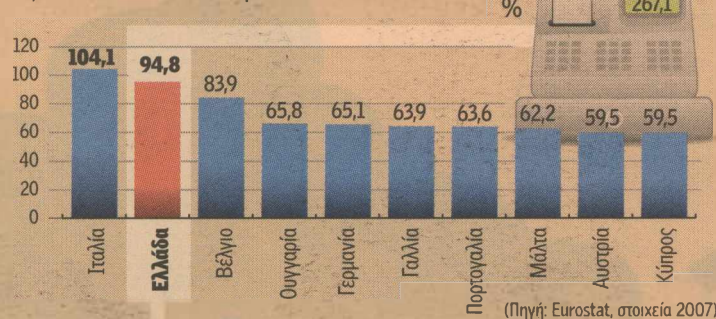
«Η χώρα θα αφανίσει το χρέος ή το χρέος θα αφανίσει τη χώρα» έλεγε ο Ανδρέας Παπανδρέου. Σήμερα, περίπου δεκαπέντε χρόνια αργότερα, το δημόσιο χρέος της Ελλάδας «καλπάζει», είναι το δεύτερο υψηλότερο ως ποσοστό του ΑΕΠ στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στερώντας πολύτιμους αναπτυξιακούς πόρους από την οικονομία, αφού κάθε χρόνο απορροφά άνω των 40 δισ. ευρώ για την εξυπηρέτησή του.

Είναι χαρακτηριστικά τα μεγέθη: Στο διάστημα 2004 έως και το 2009 το χρέος αυξάνεται κατά 88 δισ. ευρώ ή 49%, καθώς όπως προβλέπεται στον προϋπολογισμό του χρόνου θα φθάσει στα 267,14 δισ. ευρώ από 179 δισ. ευρώ που ήταν στα τέλη του 2003 λίγους μήνες πριν το κυβερνών κόμμα ανέλθει στην εξουσία. Αυτό σημαίνει πως η νέα διακυβέρνηση επιβάρυνε κάθε Έλληνα πολίτη με επιπλέον χρέος 8.800 ευρώ ή 35.200 ευρώ κάθε τετραμελή οικογένεια. Και το χειρότερο συνεχίζει να δανείζεται... χωρίς μέτρο. Φέτος ο δημόσιος δανεισμός ίσως και να υπερβεί τα 44 δισ. ευρώ αντί του αρχικού στόχου για 37 δισ. ευρώ.

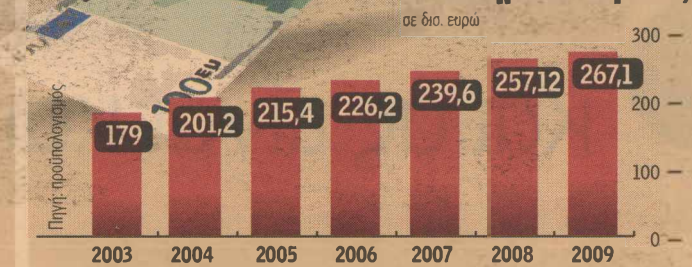
ΦΥΓΗ ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΟΜΟΛΟΓΑ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ

Το πόσο ευάλωτη είναι η ελληνική οικονομία εξαιτίας του δημοσίου χρέους της κατέστη περισσότερο από σαφές με την έλευση της κρίσης. Από τον Μάρτιο και μετά το κόστος δανεισμού για το Δημόσιο έχει εκτιναχθεί σε δυσθεώρητα επίπεδα, όπως αποτυπώνεται στην εκτόξευση του spread του ελληνικού δεκαετούς ομολόγου με το γερμανικό Bund στις 172 μονά-

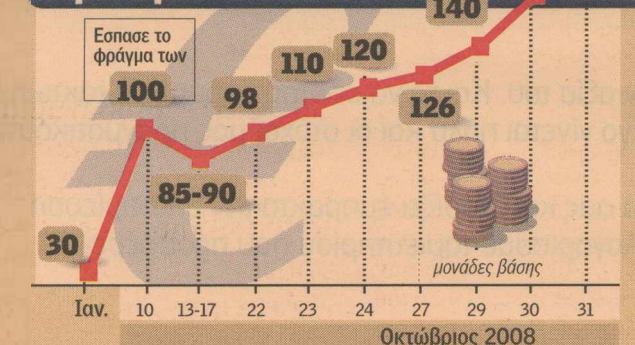
Οι 10 χώρες με το υψηλότερο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ στην Ε.Ε.

Η ... εκτίναξη του δημοσίου χρέους σε δισ. ευρώ

Spread 10ετούς Ομολόγου

δες βάσης από 30 που ήταν τον Ιανουάριο, με τους επενδυτές να «τιμωρούν» την Ελλάδα αποεπενδύοντας από ελληνικά ομόλογα.

Σύμφωνα με πρόχειρες εκτιμήσεις κυβερνητικών στελεχών, η θεαματική αυτή άνοδος του spread εφόσον παγιωθεί σε ετήσια βάση μπορεί να σημάνει επιπλέον επιβάρυνση της τάξης των 500 εκατ. ευρώ για τον προϋπολογισμό. Δηλαδή περίπου... έναν προϋπολογισμό ενός κεντρικού νοσοκομείου όπως ο «Ευαγγελισμός»!

Η μεγάλη εκτίναξη του spread έχει κτυπήσει κόκκινο συναγερμό όχι μόνο στο οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, που βλέπει την

κατάσταση να εκτροχιάζεται, αλλά και στα γραφεία ξένων και εγχωρίων αναλυτών και τραπεζικών στελεχών που διαπιστώνουν ότι απαξιώνεται μέρα με τη μέρα η αγορά ομολόγων.

Είναι χαρακτηριστικό πως μέσα σε μία εβδομάδα οι ρευστοποιήσεις στην εγχώρια αγορά ομολόγων ξεπέρασαν τα 3 δισ. ευρώ, με τους ξένους επενδυτές να φεύγουν από τα ελληνικά ομόλογα ανήσυχτοι για τη δημοσιονομική κατάσταση της οικονομίας, ενόψει, μάλιστα, της ανάληψης πρόσθετου ρίσκου με το σχέδιο ενίσχυσης της ρευστότητας των τραπεζών.

ΕΝΤΟΝΗ ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΑΝΑΛΥΤΩΝ ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Αν και με τα σημερινά δεδομένα το ενδεχόμενο η χώρα να μην μπορεί να δανειστεί με ευκολία από τις αγορές για να εξυπηρετήσει το χρέος της φαντάζει με σενάριο επιστημονικής φαντασίας, εντούτοις έγκυροι οικονομικοί αναλυτές δεν μπορούν να μην παρατηρήσουν ότι και τα όσα σήμερα βλέπουμε, με το ράλι του spread, πριν από λίγους μήνες θεωρούνταν εξωπραγματικά.

Κυβερνητικά στελέχη χαρακτηρίζουν πολύ κακή την εξέλιξη στην

“

Στα 35.200 ευρώ ανήλθε η επιβάρυνση κάθε τετραμελούς οικογένειας, λόγω της αύξησης του κόστους εξυπηρέτησης του χρέους στα χρόνια της «γαλάζιας» διακυβέρνησης

”

εγχώρια αγορά ομολόγων και δεν μπορούν παρά να επισημάνουν την κρισιμότητα της κατάστασης, τονίζοντας πως απαιτείται εξαιρετική προσοχή στους χειρισμούς καθώς το οποιοδήποτε σφάλμα μπορεί να στοιχίσει εξαιρετικά ακριβά στην οικονομία.

Την ίδια στιγμή η κυβέρνηση φέρεται διατεθειμένη να... χρεώσει τους Έλληνες φορολογούμενους με 28 δισ. ευρώ προκειμένου να στηρίξει τις ελληνικές τράπεζες, για να στηρίξουν με τη σειρά τους την ανάπτυξη της οικονομίας χορηγώντας δάνεια.

Το σχέδιο ενίσχυσης της ρευστότητας των τραπεζών, που έχει ήδη προκαλέσει έντονες τριβές τόσο μεταξύ των τραπεζιτών όσο και στο εσωτερικό της κυβέρνησης, σημαίνει πρακτικά τη συσσώρευση επιπλέον χρέους για τη χώρα.

ΚΟΣΤΟΣ 5 ΔΙΣ. ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Ειδικότερα, το χρέος θα επιβαρυνθεί με 5 δισ. ευρώ όσο είναι και το ποσό που θα δοθεί στους τραπεζικούς ομίλους για κεφαλαιακή ενίσχυση, καθώς, όπως διευκρινίζεται από το υπουργείο Οικονομίας, θα εκδοθούν ομόλογα του ελληνικού δημοσίου για να χρηματοδοτηθεί η αγορά προνομιούχων τραπεζικών μετοχών. Προστίθεται ότι θα υπάρχει επίπτωση στο δημόσιο χρέος, αλλά επειδή είναι πράξη στον λογαριασμό κεφαλαίου δεν περνάει στο έλλειμμα.

Τώρα όσον αφορά τα ομόλογα ύψους 8 δισ. ευρώ που θα εκδοθούν για την χρηματοδότηση των τραπεζών, όπως λέει ο υπουργός Οικονομίας κ. Γιώργος Αλογοσκούφης, «δεν αποτελούν στοιχείο ούτε του δημοσιονομικού ελλείμματος ούτε του δημοσίου χρέους, καθώς αντισταθμίζονται με αντίστοιχες καταθέσεις του Δημοσίου στο τραπεζικό σύστημα».

Όμως, σε κάθε περίπτωση το Δημόσιο αναλαμβάνει πρόσθετο κίνδυνο, καθώς τους τίτλους θα τους εκδώσει το ίδιο και θα χρησιμοποιηθούν ως εκέγγυο από την εκάστοτε τράπεζα για να δανειστεί από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ευκολότερα.

ΕΚΤΡΟΧΙΑΣΜΟΣ

Εκτόξευση στο 104% του ΑΕΠ το 2008

Ιδιαίτερα ακριβά στοιχίζει φέτος η ανικανότητα του υπουργείου Οικονομίας να προβεί σε ρεαλιστικές εκτιμήσεις και να προβλέψει την κρίση, καταρτίζοντας και προσαθώντας να υλοποιηθεί έναν εκτός πραγματικότητας προϋπολογισμό. Οι αστοχίες του προϋπολογισμού οδηγούν σε εκτροχιασμό το φειτό δανειακό πρόγραμμα που ίσως και να ξεπεράσει τα 44 δισ. ευρώ αντί αρχικού στόχου για 37 δισ. ευρώ. Με τα σημερινά δεδομένα το χρέος αναμένεται να υπερβεί φέτος τα 257 δισ. ευρώ, ποσό που αντιπροσωπεύει το 104% του ΑΕΠ, όσο δηλαδή και το 2006. Γίνεται αντιληπτό ότι το οικονομικό επιτελείο αδυνατεί να μειώσει το χρέος και ως ποσοστό του ΑΕΠ και να το ρίξει κάτω από το 100% σύμφωνα με τις επιταγές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Με βάση τα στοιχεία της Eurostat για το 2007, το ελληνικό δημόσιο χρέος είναι το δεύτερο υψηλότερο στην Ε.Ε., ως ποσοστό του ΑΕΠ, μετά την Ιταλία, ενώ κάθε χρόνος που περνάει σωρεύεται επιπλέον δανεισμός, που ισοδυναμεί με δυσβάσταχτα χρέη για τις επόμενες γενιές. Είναι προφανές ότι οι υπερβολικές δαπάνες για τόκους και χρεολύσια που θα κληθεί να πληρώσει τα επόμενα χρόνια το Δημόσιο, εξαιτίας και των λανθασμένων κυβερνητικών χειρισμών, θα στερήσουν από την οικονομία, που ήδη βρίσκεται σε τροχιά επιβράδυνσης, τεράστιους οικονομικούς πόρους που θα μπορούσαν να κατευθυνθούν στην παιδεία, την υγεία και την απασχόληση.

“

Εάν παγιωθεί σε δυσθεώρητο επίπεδο το ύψος του spread, το οποίο έχει διευρυνθεί στις 172 μονάδες βάσης, αυτό θα σημάνει επιπλέον επιβάρυνση του προϋπολογισμού της τάξεως των 500 εκατ. ευρώ το έτος, ποσό που ισοδυναμεί με τον προϋπολογισμό ενός κεντρικού νοσοκομείου, όπως ο «Ευαγγελισμός»

”

ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Δημοσκοπική αυτοδυναμία ΠΑΣΟΚ φοβάται το Μαξίμου

► Το ΠΑΣΟΚ επιμένει ότι διαθέτει και άλλα «φαρμακερά βέλη» για τη Μονή Βατοπεδίου, ενώ κυβερνητικά στελέχη εκτιμούν ότι «αδύναμοι κρίκοι» στη διαδικασία της Εξεταστικής είναι ο Π. Δούκας αλλά και η έρευνα για την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου

ΤΟΥ ΕΥΤΥΧΗ ΠΑΛΛΗΚΑΡΗ

Θεατής στη συνεχιζόμενη πορεία κάμψης της Ν.Δ., που πλέον παραμένει σταθερά δεύτερη στις δημοσκοπήσεις, είναι ο πρωθυπουργός την ώρα που οι προβλέψεις των αναλυτών στο Μαξίμου κάθε άλλο παρά αισιόδοξες είναι. Η εκτίμηση που κυριαρχεί είναι πως μέχρι το τέλος του έτους ή το αργότερο στις αρχές του 2009 το ΠΑΣΟΚ θα αναδεικνύεται πρώτη δύναμη στα γκάλωπ με «αέρα» αυτοδυναμίας.

Ακόμα το χάσμα ανάμεσα στον «καταλληλότερο πρωθυπουργό» κ. Καραμανλή -εκεί που εξακολουθεί να υπερέχει του Γ. Παπανδρέου- και στους δείκτες μέτρησης των κυβερνητικών επιδόσεων βαθαίνει. Αυτή τη φορά, στη δημοσκόπηση της περασμένης Τετάρτης της Metron Analysis, το ΠΑΣΟΚ δεν προηγείται μόνο δύομισι ποσοστιαίες μονάδες στην πρόθεση ψήφου, αλλά για πρώτη φορά και στη μέτρηση για την παράσταση νίκης, με 39,4% έναντι 34,1%.

Το πέρασμα του ΠΑΣΟΚ σε «ποσοστά αυτοδυναμίας» καταδεικνύεται από την ίδια δημοσκόπηση, καθώς το ποσοστό σφάλματος στην πρόθεση ψήφου είναι +2,8%, οριακά μεγαλύτερο από το 2,5% της διαφοράς ΠΑΣΟΚ - Ν.Δ. στην πρόθεση ψήφου. Αλλά μετά την αναγωγή των ποσοστών, η διαφορά στην πρόθεση ψήφου (ΠΑΣΟΚ 36,6% - Ν.Δ. 33,6%) και το ποσοστό λάθους κινούνται στο 3%! Είμαστε συνεπώς στο όριο υπέρβασης του στατιστικού λάθους και τόσο αναλυτές κοντά στον πρωθυπουργό όσο και πρωτοκλασάτοι υπουργοί θεωρούν θέμα λίγου χρόνου την «αυτοδυναμία» του ΠΑΣΟΚ στα γκάλωπ. Στοίχειο, που θα προσθέσει έναν ακόμη τόνο απαισιοδοξίας και απογοήτευσης στη Ν.Δ.

ΚΑΜΨΗ

Η δημοσκοπική κάμψη της Ν.Δ. βρίσκεται σε μια περίοδο που η κυβέρνηση αδυνατεί να ανακάμψει, επιχειρώντας απλώς να κερδίσει μικρά μερίσματα πολιτικού χρόνου και να πάρει ανάσες. Ο λόγος είναι

► Η επιχείρηση παραίτησης του Θόδωρου Ρουσόπουλου μπορεί να οδήγησε σε μια προσωρινή αποσυμπίεση, αποκάλυψε, όμως, τις τεράστιες επικοινωνιακές αδυναμίες του Μαξίμου, σε μια κρίσιμη μάλιστα περίοδο.

απλός: Η παντελής έλλειψη σχεδίου ανασύνταξης της κυβέρνησης εξόδου από την κρίση, ανάληψης πρωτοβουλιών που θα έθετε σοβαρές βάσεις «επιστροφής στην πραγματική πολιτική». Είναι ενδεικτική η άποψη σημαίνοντος κυβερνητικού στελέχους ότι «στις σημερινές συνθήκες κρίσης ακόμα και η επίκληση των μεταρρυθμίσεων που επικαλούμασταν εδώ και καιρό εμφανίζεται να πηγαίνει ενάντια στο ρεύμα». Η αλήθεια είναι πως ούτε μετά την κρίση του Βατοπεδίου -ή καλύτερα μετά το πέρας μιας φάσης αυτής της κρίσης, που σηματοδεύτηκε από την πρωτοφανή απόφαση της αποχής για την Προανακριτική- δεν φαίνεται στον ορίζοντα λύσεις ή μέτωπα κυβερνητικού έργου. Αν εξαιρεθεί το «πείραμα» για την Ολυμπιακή Αεροπορία, σε θέματα Υγείας, Παιδείας αλλά και θεσμικών αλλαγών

-όπως με τον «Καποδίστρια 2»- εμφανίζεται πλέον μια επικίνδυνη για τον τόπο στασιμότητα.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ

Η επιχείρηση παραίτησης του Θόδωρου Ρουσόπουλου μπορεί να οδήγησε σε μια προσωρινή αποσυμπίεση για ένα «αίτημα» που είχε διατυπωθεί εντός και εκτός των τειχών, με αφορμή το σκάνδαλο του Βατοπεδίου, αποκάλυψε, όμως, τις τεράστιες επικοινωνιακές αδυναμίες του Μαξίμου, σε μια κρίσιμη μάλιστα περίοδο. Ο πρωθυπουργός -ανεξάρτητα από το πρόσωπο και τις εντάσεις που προκάλεσε- δεν τόλμησε να αναπληρώσει τη θέση του υπουργού Επικρατείας, στην ουσία του επικεφαλής της επικοινωνιακής πολιτικής της κυβέρνησης. Το χάσμα έγινε ήδη ορατό το μεσημέρι της Τετάρτης, μετά το πέ-

“

Δυναμική αυτοδυναμίας δίνουν πλέον οι δημοσκοπήσεις στο ΠΑΣΟΚ. Κλίμα απαισιοδοξίας και απογοήτευσης στο κυβερνητικό στρατόπεδο, καθώς η Ν.Δ. αδυνατεί να ανακάμψει (δημοσκοπικά) και προσπαθεί απλά να κερδίσει χρόνο

”

ρας της κυβερνητικής επιτροπής. Στην ουσία δεν ανακοινώθηκε τι αποφάσισε η επιτροπή, με αποτέλεσμα να γίνουν πρώτο θέμα οι «διարροές» των Σουφλιά - Αλογοσκούφη για το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων ή η αποδοκιμασία των φημών για επιδόματα από το υπουργείο Απασχόλησης...

Πόσο μπορεί να σταθεί μια κυβέρνηση που «σέρνεται» εδώ και καιρό; Το ερώτημα δεν βρίσκει απάντηση, μόνο τακτικές άμυνες και οπισθοφυλακές πλέον βρίσκονται στην ημερήσια διάταξη. Όπως για παράδειγμα η εκτίμηση ότι στη «μετα-Ρουσόπουλου» εποχή οι «γαλάζιοι αντάρτες» ανακρούουν πρύμναν, ενόψει της συζήτησης και ψήφισης του (όποιου) προϋπολογισμού -δηλαδή μέχρι τις 22 Δεκεμβρίου.

ΚΛΙΜΑ

Το παγωμένο κλίμα, ωστόσο, μετά την απόφαση του πρωθυπουργού να απέχει η Ν.Δ. από την ψηφοφορία για την Προανακριτική δεν έχει ξεπεραστεί. Και κάτι χειρότερο, οι φόβοι ότι μια απρόβλεπτη τροπή στις εργασίες της Εξεταστικής Επιτροπής παραμένουν. Το ΠΑΣΟΚ επιμένει ότι διαθέτει και άλλα «φαρμακερά βέλη» στη φαρέτρα του για τη Μονή Βατοπεδίου, ενώ κυβερνητικά στελέχη εκτιμούν ότι «αδύναμοι κρίκοι» στη διαδικασία της Εξεταστικής είναι ο υφυπουργός Εξωτερικών Π. Δούκας -με την εμπλοκή του σε κρίσιμες φάσεις του «πάρε - δώσε» του Δημοσίου με τη Μονή Βατοπεδίου- αλλά και η έρευνα για την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου, σε συνδυασμό με μαρτυρίες μη πολιτικών προσώπων. Πιθανόν μια τέτοια εξέλιξη να ωθήσει τον πρωθυπουργό σε μια «ηρωική»-λειτουργική έξοδο μέσω της προσφυγής στις κάλπες, με βέβαιη πλέον την ήττα από ένα ΠΑΣΟΚ που θα διεκδικεί την αυτοδυναμία.

Θρίλερ με τον Γ. Αλογοσκούφη

► Γρίφος ο ανασχηματισμός καθώς προέκυψε όχι βάσει σχεδίου αλλά ως υποκατάστατο στην αμηχανία των σκανδάλων

«Βραχυκυκλωμένος» στα αδιέξοδα της κυβερνητικής πολιτικής και της ατομίας του πρωθυπουργού παραμένει και ο γρίφος του ανασχηματισμού. Το βαρύ κλίμα στην οικονομία έφερε στο τραπέζι για μια ακόμη φορά το θέμα αλλαγών στο οικονομικό επιτελείο, με άλλα λόγια το ενδεχόμενο απαλλαγής ή μετάθεσης του Γ. Αλογοσκούφη από το άγος της οικονομικής κρίσης.

Ωστόσο, η συζήτηση προσέκρουσε στην άρνηση ορισμένων υπουργών που θεωρήθηκαν ως κατάλληλοι για το υπουργείο. Ακόμα, δεν προκρίθηκαν οι λύσεις για τον Στ. Δήμα -«θα άλλαζε πολλά στις

ενδοκυβερνητικές ισορροπίες» είναι η άποψη κυβερνητικού στελέχους- αλλά και του Αντ. Σαμαρά. Ακούστηκε, μάλιστα, το επιχείρημα πως η εξοικείωση και μόνο του νέου υπουργού με τον μηχανισμό του υπουργείου θα πάρει τουλάχιστον τρεις μήνες -μέχρι την άνοιξη δηλαδή, που όλοι τοποθετούν τον χρόνο έναρξης της αντίστροφης μέτρησης για τις εκλογές. Γιατί κανείς ρεαλιστής δεν θεωρεί ότι ο χρόνος ζωής της κυβέρνησης ξεπερνά το όριο διεξαγωγής των ευρωεκλογών, τον προεχέι Ιούνιο.

Όσο για τον πολυθρόνητο ανασχηματισμό, είναι πλέον και αυτός μέρος του

προβλήματος. «Δεν θα γίνει ανασχηματισμός» εκτιμά υπουργός «επειδή έχει καταστρωθεί κάποιο σχέδιο αντιμετώπισης ή κάποιες πολιτικές εξόδου από τα αδιέξοδα, με την αντίστοιχη επιλογή των κατάλληλων στελεχών που θα υπηρετήσουν αυτήν την πολιτική. Όχι. Ανασχηματισμός πιθανότατα θα γίνει γιατί όλοι, μέσα στη Ν.Δ., στην κοινή γνώμη, πιέζουν να γίνει κάτι, κάτι να αλλάξει».

Ενας ανασχηματισμός εντυπώσεων θα δώσει, όμως, λίγες ακόμα ανάσες στον πρωθυπουργό, που έτσι κι αλλιώς βαρύνεται πλέον και για τις επιλογές κυβερνητικών στελεχών του.

►Γ. Παπανδρέου: Να συμμετάσχουν με δικά τους κεφάλαια οι τραπεζίτες στις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου ►Πέρσι 8 στελέχη μιας τράπεζας μοι-

ράστηκαν 20 εκατ. ευρώ σε μπόνους ►Κ. Καραμανλής: Εύκολες λύσεις δεν υπάρχουν. Χρειάζεται σταθερότητα σε ταραγμένους καιρούς

ΧΩΡΙΣ ΣΧΕΔΙΟ ΣΤΗ ΔΙΝΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Επίθεση Γ. Παπανδρέου, άμυνα Κ. Καραμανλή

ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΓΑΛΑΝΟΥ ΚΑΙ
ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Η πολιτική αρνηκία της κυβέρνησης και του πρωθυπουργού μπροστά στο δέος που προκαλεί η παγκόσμια οικονομική κρίση, αναδείχθηκε εύγλωττα χθες στη Βουλή, όπου με σημαντική καθυστέρηση -αφού το πολιτικό σύστημα είναι απορροφημένο σε άλλες προτεραιότητες- αναζητήθηκαν οι εγκώριες διαστάσεις του προβλήματος. Τόσο ο Κ. Καραμανλής, όσο και ο υπουργός Οικονομικών, που μίλησαν μπροστά σε πολλά κενά έδρανα των βουλευτών της ΝΔ, απέφυγαν να αναφέρουν συγκεκριμένα μέτρα υπέρ των πολιτών, δείχνοντας ότι περιμένουν κάποιο ευνοϊκό νεύμα από τις Βρυξέλλες για το έλλειμμα.

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΟΙ ΤΟΝΟΙ

Την ίδια στιγμή, αφιέρωσαν τον περισσότερο χρόνο τους, αν και δεν κατάφεραν να αποφύγουν τους απολογητικούς τόνους, προκειμένου να αποδείξουν την κατηγορία ότι εγκαταλείπουν αβοήθητους τους πολίτες στην αγωνία για το αύριο, στηρίζοντας πρόθυμα μόνο τους τραπεζίτες και τους μεγαλοϊδιοκτήτες. Οι αντίπαλοι πολιτικοί αρχηγοί άσκησαν δριμύεια κριτική κάνοντας λόγο για «συμφωνία ντροπής», στην οποία οι φορολογούμενοι «καλούνται με προκλητικό τρόπο και χωρίς ουσιώδεις εγγυήσεις και δεσμεύσεις από τις τράπεζες να ενισχύσουν τους μεγαλομετόχους», ενώ ο Γ. Παπανδρέου ζήτησε «να βάλλουν βαθιά το χέρι στην τσέπη συμμετέχοντας με δικά τους κεφάλαια σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου και να στηριχθεί η πραγματική Οικονομία και οι δανειολήπτες. Πέρσι 8 στελέχη μιας τράπεζας μοι-

ράστηκαν 20 εκατ. ευρώ μπόνους».

ΔΕΝ ΕΦΤΑΞΕ ΑΚΟΜΑ...

Κοινός τόπος όλων των πολιτικών αρχηγών, ήταν η διαπίστωση ότι η κρίση δεν έχει χτυπήσει ακόμα την πόρτα μας, αλλά και η προτροπή, με εξαίρεση του ΚΚΕ, να ζητήσει η Ελλάδα ελασκότερη εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας, ενώ οι παρατηρήσεις του Κ. Καραμανλή που έδειξε ότι δεν σκοπεύει να απομακρυνθεί από το κέλυφος που διαμορφώνουν οι ισχυροί της Ε.Ε., επικρίθηκαν σκληρά απ' όλες τις αντιπολιτευόμενες πτέρυγες.

Ο πρωθυπουργός επιχείρησε με όχημα την κρίση να επενδύσει στην ανασφάλεια και τη συντηρητική αναδίπλωση των πολιτών και να δικαιολογήσει την ουσιαστική αδυναμία της κυβέρνησης να ανακουφίσει τις ευάλωτες ομάδες που δέχονται πρώτες τις βαριές συνέπειες της ακρίβειας και της πιστωτικής ασφυξίας. «Εύκολες λύσεις δεν υπάρχουν. Καθένας καταλαβαίνει ότι χρειάζεται σταθερότητα σε ταραγμένους καιρούς» διακήρυξε στην προσπάθειά του να πείσει ότι έχει συνεκτικό σχέδιο, ενώ ακροθιγώς υπέδειξε και στα συνδικάτα της ανάγκη εργασια-

κής ειρήνης. Ο κ. Καραμανλής επέκρινε την αντιπολίτευση ότι «καταφεύγει στον δημαγωγικό λαϊκισμό» αλλά, όπως διαπίστωσαν στην αντίπερα όχθη δεν πρότεινε κάτι από, περιοριζόμενος στο διά ταύτα να δηλώσει αόριστα «προετοιμάζονται μέτρα ενίσχυσης των οικονομικά ασθενέστερων με βάση εισοδηματικά κριτήρια». Φαίνεται, πως αυτό δεν διέλαθε της προσοχής των συνεργατών του και γι' αυτό στον επίλογο της συνεδρίασης, όχι μόνο προσπάθησε να ανακτήσει το χαμένο έδαφος, αλλά ανασύροντας για μια ακόμα φορά το, αμφίβολο πλέον κατά πολλούς,

χαρτί των προσωπικών δεσμεύσεων, υποσχέθηκε το ήμισυ παρήγορο «θα εξαγνίσουμε κάθε όριο για να τα κάνουμε όλα λίγο πιο εύκολα»...

Εδειξε ακόμα, ότι η κυβέρνηση θα επιμένει στην επαχθή φορολογία που εξαγγέλθηκε για το 2009, ενώ όμως την ίδια στιγμή, έσπευδε να παραδεχθεί ότι η αφετηρία από την οποία ξεκινά ο νέος Προϋπολογισμός είναι η πρόβλεψη του ΔΝΤ για χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης 2%.

Και χαρακτήρισε «ανυπόστατους τους ισχυρισμούς» όλων των κομμάτων που επισήμαναν ότι προκαλεί βάνου-

σα το κοινό αίσθημα στηρίζοντας τους τραπεζίτες αλλά όχι την Οικονομία, με τον Γ. Παπανδρέου να ερωτά «πέστε μας ποιες τράπεζες έχουν επισφαλή θέση από επενδυτικές κινήσεις στα Βαλκάνια και την Τουρκία» και, επιθετικότερο τον Γ. Καρατσαφέρη να υπερθεματίζει «γιατί πρέπει να πληρώσουν οι πολίτες τα ρίσκα του Σάλα στη Ρουμανία και του Αράπογλου στην Αγκυρα;». Όπως υποστήριξε ο πρωθυπουργός, «με την εφαρμογή του σχεδίου, οι τράπεζες θα πληρώνουν κάθε χρόνο ποσό που θα φτάνει τα 500 εκατ. ευρώ, χωρίς μάλιστα να εκταμιευτεί ούτε ένα ευρώ» από το Γενικό Λογιστήριο.

ΧΑΜΗΛΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

Στο κλίμα αυτό, όπου ο κ. Καραμανλής περιέγραψε ένα σκηνικό χαμηλών προσδοκιών, δίχως, όπως ειπώθηκε να τονώσει το φρόνημα των πολιτών, ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης Γ. Παπανδρέου, υπογράμμισε ότι η κυβέρνηση «δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσει την ύφεση, την ανεργία και τη νέα φτώχεια που μας απειλεί» και έδειξε με δέσμη συγκεκριμένων προτάσεων, που αποτελούν υποσύνολο, ενός προγράμματος που καταρτίζεται μεθοδικά, έναν διαφορετικό δρόμο. Εμφανίστηκε μάλιστα έτοιμος, όπως σχολίαζαν οι βουλευτές του, να καλύψει το υφιστάμενο έλλειμμα πολιτικής εποσημαίνοντας emphaticά την ανάγκη «για μια νέα κοινωνική συμφωνία στην οποία θα συμπράξουμε όλοι και θα κερδίσουμε όλοι με μια άλλη κυβέρνηση».

Στη κατηγορία του πρωθυπουργού ότι το ΠΑΣΟΚ δεν είχε ανηληφθεί εγκαίρως την επερχόμενη κρίση ο κ. Παπανδρέου που σκόρπισε μεγάλη ικανοποίηση στους βουλευτές του, παρατήρησε

Με το 1, με το 2, με το 3... πάμε Λονδίνο.

Η Aegean εγκαινιάζει και τρίτη καθημερινή πτήση
από 15/12 μόνο με νέα Airbus A320/321.

ΑΘΗΝΑ - ΛΟΝΔΙΝΟ STANSTED
07:40 / 13:00new / 17:10
ΛΟΝΔΙΝΟ STANSTED - ΑΘΗΝΑ
10:20 / 15:50new / 20:00

Το κοινό μας ταξίδι συνεχίζεται με νέες πτήσεις... Ταξιδέψτε τώρα μαζί μας στο Λονδίνο, ζήστε τη μοναδική αίσθηση των ολοκαίνουριων αεροσκαφών μας Airbus A320 & A321 και χαλαρώστε απολαμβάνοντας συναρπαστικές ταινίες ή ακούγοντας μουσική με επιλογή 6 διαφορετικών καναλιών.

801 11 20000, 210 62 61 000
ή στα ταξιδιωτικά γραφεία
www.aegeanair.com

AEGEAN

“

Ουσιαστική και όχι διακοσμητική εκπροσώπηση του Δημοσίου στα Δ.Σ. των Τραπεζών

”

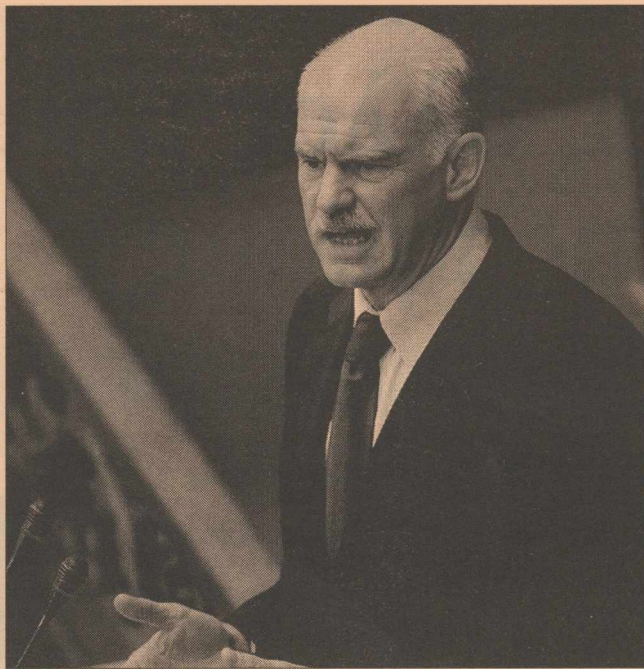
“

Κατέβασε στο 2% τον ρυθμό ανάπτυξης για το 2009, «αναθεωρώντας» τον προϋπολογισμό

”

►► Ο κ. Καραμανλής επέκρινε την αντιπολίτευση ότι «καταφεύγει στον δημαγωγικό λαϊκισμό»

►► Ο Γ. Παπανδρέου ζήτησε να λάβουν βαθιά το χέρι στην τσέπη οι μεγαλομέτοχοι των τραπεζών

ότι η Οικονομία βρισκόταν σε κακό δρόμο πολύ καιρό πριν την εκδήλωσή της και πρόσθεσε ότι «η κρίση έχει σαφές πολιτικό και ιδεολογικό πρόσημο αφού προκλήθηκε από τους ομοϊδεάτες σας της διεθνούς Δεξιάς. Ηρθε η ώρα για δημοκρατικές πολιτικές λύσεις», προτείνοντας μεταξύ άλλων να διεκδικήσει η χώρα να εξαιρεθούν οι αμυντικές δαπάνες από το έλλειμμα. Ενόχλησε μάλιστα ιδιαίτερα τον κ. Καραμανλή, όταν σχολίασε αιχμηρά «δεν μπορούσατε να διαχειριστείτε την Οικονομία σε ομαλές περιόδους. Θα μπορούσατε να τη διαχειριστείτε σε συνθήκες κρίσης; Εχετε οδηγήσει τη χώρα σε καθεστώς μόνιμης επιτήρησης».

Εμφανώς θυμωμένος στην δευτερολογία του ο πρωθυπουργός, υποχρεώθηκε να απαντήσει στον βασικό αντίπαλό του, υποστηρίζοντας ότι ακόμα και στις υπερβολές υπάρχουν όρια και συμπλήρωσε κινδυνολογώντας ότι η αντιπολίτευση καταθέτει «προτάσεις και μέτρα που δεν κοστολογούνται. Η κρίση δεν αντιμετωπίζεται ούτε με ακραία κρατικιστικές αντιλήψεις, ούτε με νεοφιλελεύθερες εμμονές. Είναι ώρα ευθύνης και κρινόμαστε όλοι. Κάποιοι συμπεριφέρονται επικίνδυνα και δεν δικαιούνται της εμπιστοσύνης των πολιτών».

ΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ

Παρεμβαίνοντας και πάλι ο κ. Παπανδρέου, σχολίασε στο ίδιο δηκτικό ύφος «ασφαλώς κρινόμαστε αλλά από τις πράξεις και τα έργα, όχι από τα λόγια. Μας είπατε τι θέλετε, δεν μας είπατε, όμως, τι σκοπεύετε να κάνετε. Αντί να ενισχύσετε μόνο τις τράπεζες που έχουν ανάγκη, όπως γίνεται παντού στον κόσμο, και με τρόπο που θα εγγυάται την περιουσία του λαού, συναλλάσσετε μαζί τους παρασκηνιακά. Η συμφωνία κυρίων, είναι συμφωνία σιωπής. Εχετε βαριές ευθύνες. Είστε μια πλειοψηφία που αποχωρεί από τη Βουλή. Είστε μια αποχωρούσα κυβέρνηση. Επιτέλους φτάνει πια! Ως εδώ και

μη παρέκει!».

Σε προβλέψιμους τόνους η Γ.Γ του ΚΚΕ Αλέκα Παπαρήγα. Απευθυνόμενη στον

“

Ο πρωθυπουργός χαρακτήρισε «ανυπόστατους τους ισχυρισμούς» όλων των κομμάτων που επισήμαναν ότι προκαλεί βάναυσα το κοινό αίσθημα στηρίζοντας τους τραπεζίτες αλλά όχι την Οικονομία, με τον Γ. Καρατζαφέρη να ρωτά «γιατί πρέπει να πληρώσουν οι πολίτες τα ρίσκα του Σάλα στη Ρουμανία και του Αράπογλου στην Αγκυρα;»

”

πρωθυπουργό, είπε «μας περιγράψατε τα συμπτώματα και όχι τις αιτίες, αφού υπήρχε υπερπροσφορά κεφαλαίων και εμπορευμάτων που δεν μπορούσαν να απορροφηθούν. Η κερδοφορία έφτασε στα άκρα και δεν επαναλαμβανόταν». Η κρίση δεν έχει έρθει

ζομένους σε επαγρύπνηση, ενώ επέκρινε και το ΠΑΣΟΚ σημειώνοντας ότι υποσχεται ζεστό χρήμα στους βιομηχάνους.

Εντυπωσιασμένος «από την ασυδοσία των τραπεζών» δήλωσε ο πρόεδρος του ΣΥΝ, Α. Αλαβάνος, ο οποίος εξέ-

φρασε την λύπη του για το γεγονός ότι «επιχειρήθηκε να περιοριστεί η συζήτηση στο δικομματικό πλαίσιο».

«Χρειάζονται άμεσες παρεμβάσεις για να δημιουργηθούν δουλειές και να αναγεννηθεί το κοινωνικό κράτος», σημείωσε και πρότεινε οι μισές αμυντικές δαπάνες να χρηματοδοτήσουν έκτακτο πρόγραμμα δημιουργίας θέσεων εργασίας για νέους και ανέργους, επαναλαμβάνοντας την θέση του για ανάκτηση του δημόσιου ελέγχου της Εθνικής Τράπεζας.

ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Ο ίδιος χαιρέτησε με πολιτική αβρότητα τη συμβολική κίνηση του προέδρου του ΛΑ.Ο.Σ Γ. Καρατζαφέρη, ο οποίος ανακοίνωσε ότι προσφέρει στο Ειδικό Ταμείο που θα συσταθεί την μισή από την τακτική επιχορήγηση του κόμματός του. «Ελάτε να γίνουμε δύο και θα ακολουθήσουν και άλλοι -απάντησε ο κ. Καρατζαφέρης- να δείξουμε ότι δεν ζούμε κλεισμένοι σε γυάλινους πύργους».

Οι προτάσεις των κομμάτων

Ο κ. Παπανδρέου που ζήτησε να αποσυρθεί το προσχέδιο του Προϋπολογισμού, πρότεινε μεταξύ άλλων:

►Χορήγηση έκτακτου επιδόματος αλληλεγγύης στους ασθενέστερους, επίδομα θέρμανσης και αύξηση της επιστροφής ΦΠΑ στους αγρότες από το 7% στο 11%.

►Ενίσχυση μόνο όσων τραπεζών έχουν πρόβλημα και με διασφάλιση του παρεμβατικού ρόλου του Δημοσίου, αλλά και μέτρα κατά της олиγοπωλιακής διάρθρωσης της τραπεζικής αγοράς.

►Σύστημα εγγυοδοσίας των επιχειρήσεων μέσω της δημιουργίας σχετικού μηχανισμού και ελάφρυνση της φορολογικής επιβάρυνσης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

►Κατάργηση του φόρου 10% και επαναφορά του αφορολόγητου αποθεματικού για επιχειρήσεις.

►Ενίσχυση της Οικονομίας με ένα σπιβαρό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

►Αύξηση του επιδόματος ανεργίας στο 70% του βασικού μισθού και

πρόγραμμα κρατικής κάλυψης ασφαλιστικών εισφορών.

ΚΚΕ

Το ΚΚΕ με πρόταση νόμου που κατέθεσε ζητεί:

►Κατάργηση του ΦΠΑ και του ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης και αγροτικής κίνησης.

►Κατάργηση επίσης του ΦΠΑ, στα είδη διατροφής, εκπαίδευσης και υγείας, στα οικιακά τιμολόγια ηλεκτρικής ενέργειας, των τηλεπικοινωνιών, ύδρευσης και αποχέτευσης.

►Κατάργηση των διοδίων.

ΣΥΝ

Ο Α. Αλαβάνος πρότεινε να περικοπούν κατά το ήμισυ οι αμυντικές δαπάνες.

ΛΑ.Ο.Σ

Ο Γ. Καρατζαφέρης δεσμεύτηκε να καταθέσει τα μισά χρήματα της κρατικής χρηματοδότησης που παίρνει το κόμμα του στο Ειδικό Ταμείο που θα συσταθεί.

Χορεύοντας στο κατάστρωμα ... του Τιτανικού

ΟΙ ΕΠΙΒΑΤΕΣ στις πρώτες θέσεις του Τιτανικού... χορεύουν στο κατάστρωμα, ενώ τα αμπάρια του πλοίου έχουν πλημμυρίσει. Το παγόβουνο που λέγεται οικονομική κρίση ξύνει ήδη την παραγωγική βάση, αλλά οι «καπεταναίοι» και οι επιβάτες στις διακεκριμένες θέσεις αν δεν χορεύουν, ατενίζουν ακόμη και τώρα το απέραντο «γαλάζιο» της θάλασσας.

ΓΡΑΦΕΙ

Ο ΑΝΤΩΝΗΣ ΔΑΛΙΠΗΣ

ΚΙ ΟΜΩΣ το «πλοίο» εδώ και έναν χρόνο πλησίαζε το «παγόβουνο», αλλά κανείς δεν φαινόταν να νοιάζεται γι' αυτό. Η ρότα, που είχε χαραχθεί αρχικά, παρέμεινε αμετάβλητη και ουδείς έδειχνε ανήσυχος ή είχε τη βούληση να την αλλάξει. Ετσι ακούγεται ως ειρωνεία η χθεσινή ρήση του Κ. Καραμανλή στη Βουλή πως κάποιοι άλλοι «δεν είδαν και δεν κατάλαβαν» ότι έρχεται η κρίση. Από πέρυσι τον Αύγουστο υπήρχαν τα σημάδια, όμως από τότε έως σήμερα σχεδόν όλοι στην κυβέρνηση, με προεξάρχοντες και τον πρωθυπουργό και τον αρμόδιο υπουργό, πάσχιζαν με δηλώσεις και συμπεριφορές να πείσουν για το αντίθετο.

ΟΥΔΕΠΟΤΕ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ιστορία του τόπου παρατηρήθηκε τέτοια ολιγωρία, ακινησία και εφνοουασμός για ένα κακό που, αργά ή γρήγορα, θα κτυπούσε έτσι κι αλλιώς και τη δική μας πόρτα.

ΜΕ ΥΦΟΣ ΑΤΑΡΑΧΟ -όμοιο με εκείνο των βουδιστών μοναχών- έβλεπαν τα σύννεφα να συσσωρεύονται αλλά, βέβαιοι για την ασφάλεια, δήλωναν πως η ελληνική οικονομία είναι «θωρακισμένη» και δεν πρόκειται να τηγί από την παγκόσμια κρίση.

Το παγόβουνο που λέγεται οικονομική κρίση ξύνει ήδη την παραγωγική βάση, αλλά οι «καπεταναίοι» και οι επιβάτες στις διακεκριμένες θέσεις αν δεν χορεύουν, ατενίζουν ακόμη και τώρα το απέραντο «γαλάζιο» της θάλασσας

ΑΡΓΟΤΕΡΑ, ΟΤΑΝ ΑΡΧΙΣΑΝ οι ψίθυροι και πολλοί στα κρυφά μετακινούσαν έντρομοι τις καταθέσεις από τη μία τράπεζα στην άλλη, βγήκαν εν χορδαίς και οργάνω να πουν πάλι πως το τραπεζικό σύστημα είναι «υγιές και ασφαλές».

ΚΑΙ ΣΑΝ ΝΑ ΜΗ ΣΥΝΕΒΑΙΝΕ τίποτε, σχεδίαζαν το μέλλον, προβλέποντας πως όλα θα είναι ανθηρά. Κόντρα στη θύελλα που ερχόταν, πειραματίστηκαν για αρκετό χρονικό διάστημα ακόμη και με την ιδέα για αύξηση του ΦΠΑ σε μία αγορά που παρέπαιε ήδη.

ΚΙ ΑΝ «ΓΛΙΤΩΣΕ» από τον νέο φόρο η αγορά, δεν συνέβη το ίδιο με τον πιο αδύνατο κρίκο της οικονομίας που είναι οι μικροεπαγγελματίες, οι έμποροι και οι βιοτέχνες, οι οποίοι καλούνται την ώρα που «πνίγονται» να οξυγονώσουν τα δημόσια οικονομικά, πληρώνοντας πρόσθετο φόρο εισοδήματος 1 δισ. ευρώ για να κλείσουν παλαιές εκκρεμείς υποθέσεις.

ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΣΟ αιθεροβάμονες είναι που, μεσούσης της κρίσης, κάνουν υπολογισμούς για πρόσθετα φορολογικά έσοδα 7,4 δισ. ευρώ με τον νέο προϋπολογισμό που κατέθεσαν για το 2009, και ας γνωρίζουν πως ουκ αν λάβοις παρά του μη έχοντος.

ΕΥΤΥΧΩΣ ΥΣΤΕΡΑ από σφοδρές αντιδράσεις και όχι γιατί οι ίδιοι είχαν αντιληφθεί το βάθος της κρίσης, ακύρωσαν την τελευταία στιγμή την επαναφορά των τεκμηρίων που σχεδίαζαν, αλλά άφησαν τον φόρο... υπεραξίας από μετοχές, για να θυμίζουν κάθε μέρα με την κατρακύλα του Χρηματιστηρίου πως οι άνθρωποι είναι εκτός τόπου και χρόνου.

«ΔΕΝ ΕΜΑΘΑΝ ΤΙΠΟΤΑ, δεν άλλαξαν σε τίποτα» ή, όπως θα έλεγε και ο ποιητής, μπήκαν στην πόλη οι οχτροί κι αυτοί γελοούσανε...

ΜΕΤΑ ΤΟΝ Θ. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟ «ΜΕΓΑΛΟΣ ΑΣΘΕΝΗΣ» ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ Ο Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

Ενας βγαίνει, άλλος μπαίνει στο κάδρο της κρίσης

► Η διαμάχη Σουφλιά - Αλογοσκούφη αναδεικνύει τη διαφορά στρατηγικής μεταξύ των κορυφαίων υπουργών στο κυβερνητικό στρατόπεδο

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΣΠΥΡΑΚΗ

Επειγόντως στροφή στην οικονομική πολιτική ζητούν από τον πρωθυπουργό υπουργοί και κορυφαία στελέχη της Ν.Δ., ενώ η σύγκρουση Σουφλιά - Αλογοσκούφη αναδεικνύει τη διαφορά στρατηγικής που υπάρχει μεταξύ των κορυφαίων υπουργών για την αντιμετώπιση της κρίσης και το έλλειμμα κεντρικού σχεδιασμού στην κυβέρνηση ακόμα και για το μείζον αυτό θέμα. Η δημόσια τοποθέτηση του Γιώργου Σουφλιά για την αύξηση του κονδυλίου για τις δημόσιες επενδύσεις αποτέλεσε τον καταλύτη για να αποτυπωθούν οι διαφορές των υπουργών με την ασκούμενη οικονομική πολιτική υπό το Γιώργο Αλογοσκούφη.

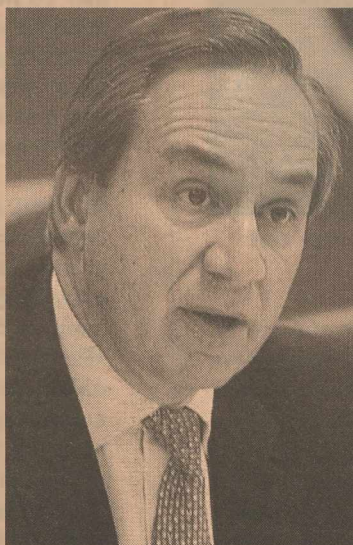
Ο υπουργός Οικονομίας αφήνει να διαφανεί, πάντως, ότι όλα θα εξαρτηθούν από τις αποφάσεις του ECOFIN και της Συνόδου Κορυφής που σχετίζονται και με τις δυνατότητες που θα παρέχει η αναμενόμενη χαλάρωση του Συμφώνου Σταθερότητας. Ωστόσο, ο κ. Αλογοσκούφης τώρα πλέον δέχεται κριτική για το μείγμα της οικονομικής πολιτικής που ακολούθησε την τελευταία πενταετία, ανεξαρτήτως των επιπτώσεων της κρίσης, αλλά και για την «ελλιπή» -όπως λένε συνάδελφοί του- προετοιμασία για την αντιμετώπιση της κρίσης. Ενδεικτικό της κατάστασης είναι ότι το νομοσχέδιο για την προστασία των τραπεζών αποτέλεσε αντικείμενο σοβαρών διαφωνιών στην κυβερνητική επιτροπή και τελικά ο υπουργός αναγκάστηκε να προχωρήσει σε αλλαγές που πρότειναν άλλοι υπουργοί.

ΑΥΞΑΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΝΟΝΤΑΙ...

Μέσα σε αυτό το κλίμα οι οπαδοί της «σχολής Σουφλιά» αυξάνονται και πληθύνονται. Πρώτος ο Δ. Αβραμόπουλος, που χρόνια επιμένει στην ανάγκη ενίσχυσης του κοινωνικού κράτους, υπενθυμίζει παλαιότερη δήλωσή του ότι «η Ευρώπη χρειάζεται να αναπτύξει ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο που θα ξεκινάει από την κοινωνία για να φθάσει στην οικονομία και όχι αντίστροφα». Ο υπουργός Υγείας τοποθετείται μεταξύ των αποκαλούμενων «οπαδών της ενίσχυσης του κοινωνικού προσώπου» της Ν.Δ. και θεωρεί πως υπάρχει επείγουσα ανάγκη για την αναθεώρηση της οικονομικής πολιτικής διαρκούς της κρίσης.

«Πίσω από τους αριθμούς υπάρχουν άνθρωποι», τονίζει σε κάθε ευκαιρία ο Μιχάλης Λιάπης. Από την περίοδο που βρισκόταν στο υπουργείο Μεταφορών ο κ. Λιάπης είχε επιμείνει να παραμείνουν χαμηλά τα

Συνωστισμός υπουργών στη «Σχολή Σουφλιά»

Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

Ο υπουργός Οικονομίας παρά τα πυρά αφήνει να εννοηθεί ότι όλα θα εξαρτηθούν από τις αποφάσεις του ECOFIN και της Συνόδου Κορυφής για τη χαλάρωση του Συμφώνου Σταθερότητας

Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

Η δημόσια τοποθέτηση του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ για την αύξηση του κονδυλίου για τις δημόσιες επενδύσεις υπήρξε ο καταλύτης για τη διατύπωση διαφωνιών κορυφαίων στελεχών της Ν.Δ. σχετικά με τις επιλογές Αλογοσκούφη

“Ο υπουργός Οικονομίας δέχεται πλέον κριτική συνολικά για το μείγμα της οικονομικής πολιτικής που ακολούθησε την τελευταία πενταετία”

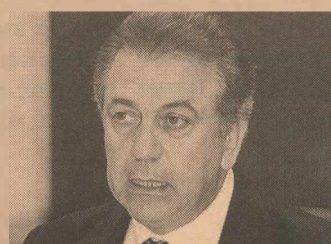
ΝΤ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

Αν και «παραδοσιακή» σύμμαχος του Γ. Αλογοσκούφη, η παρέμβασή της σηματοδότησε αλλαγές στο ν/σ για τις τράπεζες

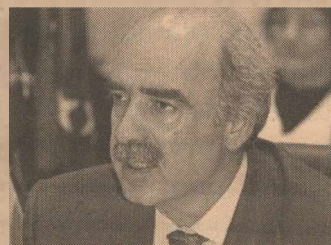
Δ. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

Ο υπουργός Υγείας χρόνια επιμένει στην ανάγκη ενίσχυσης του κοινωνικού κράτους.

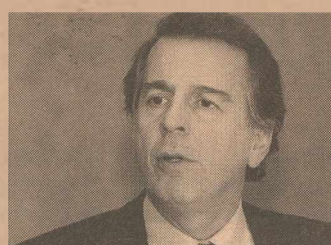
Β. ΜΕΪΜΑΡΑΚΗΣ

Μονόδρομο θεωρεί τις αυξήσεις των κονδυλίων για τις δημόσιες επενδύσεις και ο υπουργός Εθνικής Άμυνας

Μ. ΛΙΑΠΗΣ

Ο υπουργός Πολιτισμού τονίζει σε κάθε ευκαιρία πως «Πίσω από τους αριθμούς υπάρχουν άνθρωποι»...

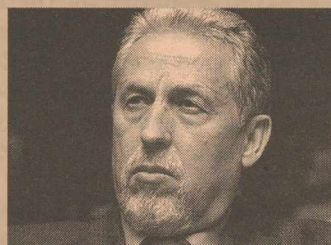
ΑΝΤ. ΣΑΜΑΡΑΣ

Υπέρμαχος της αναπτυξιακής λογικής στέλνει μήνυμα στον πρωθυπουργό ότι απαιτούνται «λύσεις τώρα»

Γ. ΜΑΝΩΛΗΣ

Τάσσεται ανοιχτά υπέρ της αύξησης του κονδυλίου των δημοσίων επενδύσεων ενώ ζητά και ενισχύσεις για τους οικονομικά αδύνατους

εισιτήρια στις δημόσιες συγκοινωνίες, μέσω κρατικών ενισχύσεων, ενώ αντιτάχθηκε και στο «λουκέτο» στην Ολυμπιακή. Σταθερός συνομιλητής του Γιώργου Σουφλιά, συμμερίζεται την άποψή του για αύξηση των κονδυλίων για τις δημόσιες επενδύσεις και παράλληλα ζητά να ενισχυθούν οι μικρομεσαίοι, οι εργαζόμενοι και οι συνταξιούχοι με στόχο να μην παγώσει η κατανάλωση και να περιορισθούν οι επιπτώσεις από την κρίση.

Αλλαγές στην κατεύθυνση της οικονομικής πολιτικής προτείνουν

και «παραδοσιακοί» σύμμαχοι του κ. Αλογοσκούφη, όπως είναι η Ντόρα Μπακογιάννη και ο Βαγγέλης Μείμαρακης. Μάλιστα, η υπουργός Εξωτερικών και με την παρέμβασή της στην Κυβερνητική Επιτροπή σηματοδότησε αλλαγές ουσίας στο νομοσχέδιο για τις τράπεζες.

Η Ντόρα Μπακογιάννη σημειώνει πως για την αντιμετώπιση της κρίσης χρειάζεται ένα μείγμα οικονομικής πολιτικής, που θα συνδυάζει δημόσιες επενδύσεις για έργα υποδομής και ενίσχυση του ιδιωτικού τομέα με έμφαση στις μικρομεσαίες ε-

πιχειρήσεις, ώστε να διατηρηθούν οι θέσεις εργασίας. Αυτός είναι και ο λόγος που στην πρόσφατη συνεδρίαση της Κυβερνητικής Επιτροπής επέμενε να υπάρχει έλεγχος ότι η χρηματοδότηση προς τις τράπεζες θα κατευθυνθεί τελικά στους μικρομεσαίους και τη στεγαστική πίστη.

Οπαδός της πολιτικής του κέντρου η υπουργός Εξωτερικών προβλέπει πως το Σύμφωνο Σταθερότητας θα πλαισιωθεί με ένα μηχανισμό ευελιξίας που θα δίνει τη δυνατότητα διαρκούς της κρίσης να διατεθούν και άλλοι πόροι ώστε να αντιμετωπισθεί η ύφεση. Το ζητούμενο για την κ. Μπακογιάννη είναι να κατευθυνθούν σε ώριμα έργα, αλλά και στην αγορά μέσω των μικρομεσαίων, αλλά και της στήριξης της στεγαστικής πίστης. «Μονόδρομο» θεωρεί την αύξηση των κονδυλίων για τις δημόσιες επενδύσεις ο υπουργός Εθνικής Άμυνας, Βαγγέλης Μείμαρακης, εκτιμώντας ότι η λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της κρίσης θα πρέπει να συνεχισθεί στις αρχές του 2009, οπότε και θα αρχίσουν να αποτυπώνονται τα σημάδιά της στην ελληνική οικονομία.

«ΜΠΡΑΟΥΝ Α ΛΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ»

Οπαδός «ενός σχεδίου Μπράουν α λα ελληνικά» ο υπουργός Εθνικής Άμυνας προβλέπει τη χαλάρωση του Συμφώνου Σταθερότητας και εκτιμά πως μετά από αυτή την εξέλιξη είναι απαραίτητο «να ληφθούν όλα τα μέτρα που θα κρατήσουν την ελληνική οικονομία ζωντανή». Ο κ. Μείμαρακης τονίζει, μάλιστα, με έμφαση ότι θα πρέπει να αναδειχθεί πως τα κεφάλαια που εγγυάται το Δημόσιο για τη ρευστότητα των τραπεζών προορίζονται μόνο για τις επιχειρήσεις εντός της χώρας.

Στροφή στην οικονομική πολιτική ζητούν πλέον και μια σειρά στελέχη της Κ.Ο. της Ν.Δ. στέλνοντας μήνυμα στον πρωθυπουργό ότι απαιτούνται «λύσεις τώρα». Άμεση απόφαση στην κρίση προτείνει ο Α. Σαμαράς, που κατά τη θητεία του στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο ως μέλος της επιτροπής Οικονομικών της Ευρωβουλής είχε ανοίξει μέτωπο με τον κεντρικό τραπεζίτη Ζαν Κλοντ Τρισέ, υπενθυμίζοντας σε κάθε ευκαιρία πως η επιμονή του στον χαμηλό πληθωρισμό στερεί αναπτυξιακά εργαλεία από τις χώρες της Ευρωζώνης.

Ο κ. Σαμαράς εμφανίζεται υπέρμαχος της αναπτυξιακής λογικής. Προσβλέπει στη χαλάρωση του Συμφώνου Σταθερότητας που σήμερα εξαναγκάζει τα κράτη-μέλη να μειώνουν το έλλειμμα τους ακόμα και σε συνθήκες ύφεσης. Τονίζει στους συνομιλητές του πως πιστεύει σε μια πολιτική που θα ενισχύει τις αναπτυξιακές δαπάνες του Δημοσίου, σε εποχές όπου χρειάζεται τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας και θα μειώνει τα ελλείμματα και το χρέος μέσα από την ανάπτυξη. Υπέρ της αύξησης του κονδυλίου των δημοσίων επενδύσεων τάχθηκε ανοιχτά και ο βουλευτής Γιάννης Μανώλης, ζητώντας παράλληλα ενισχύσεις για τους οικονομικά ασθενέστερους.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ // ΣΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΥΠΑ

► Για αδιαφανείς διαπραγματεύσεις με στόχο τη δημιουργία ενός τραπεζικού καρτέλ κατηγορεί την κυβέρνηση ο βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, Χ. Βερελής. «Το σχέδιο των 28 δισ. ευρώ δεν μπορεί να είναι ιδιωτική συναλλαγή ανάμεσα στον κ. Αλογοσκούφη και ορισμένους τραπεζίτες», τονίζει στην «Η»

Χρίστος Βερελής // Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ

«Τραπεζικό καρτέλ» ιδρύει η κυβέρνηση

► Πόσο «αληθινή» είναι για τη χώρα μας η διεθνής οικονομική κρίση;

Η σκληρή πραγματικότητα της διεθνούς οικονομικής κρίσης, έγκειται στο ότι τα πάσης φύσεως ιδιωτικά κεφάλαια που κυκλοφορούν διεθνώς και που κατά κανόνα είναι επιθετικά κερδοσκοπικά και ανέρχονται περίπου στα 100 τρισ. δολάρια, είναι πολύ περισσότερα από το άθροισμα των κρατικών διαθεσίμων όλων των χωρών της γης! Η πραγματικότητα αυτή όσο περνά ο καιρός γίνεται δυσμενέστερη ως σχέση ιδιωτικών προς δημόσια κεφάλαια και δίνει και το μέτρο της εξαιρετικής δυσχέρειας πιθανότατα μιας τέτοιας κρίσης. Ακόμη σημειώστε, κ. Αντύπα, με αφορμή το παράδειγμα της Ουγγαρίας, ότι όσοι προσέτρεξαν «μεθυσμένοι» από το νεοφιλελεύθερο όραμα να ιδιωτικοποιήσουν τα πάντα και να μην διατηρήσουν τις στοιχειώδεις άμυνες, είναι απολύτως ευάλωτοι στην επιθετικότητα αυτών των κάθε μορφής ιδιωτικών κεφαλαίων. Πολιτικά όμως το ερώτημα είναι ποιος πληρώνει τη νύφη; Και η απάντηση είναι απλή: Οι πολίτες που υφίστανται τα απόνερα των κρίσεων που είναι ανεργία, ακρίβεια, ανασφάλεια ως προς την ασφαλιστική προοπτική που είχαν. Ήδη μπήκαμε στην εποχή της νοσταλγίας της οικονομικής ασφάλειας.

► Ποια είναι η βασική απειλή για το τραπεζικό σύστημα;

Μα οι αμετανόητοι τραπεζίτες! Πρέπει να καταλάβουμε ότι οι μάνατζερ εξ'ορισμού ως υπηρέτούντες το άμεσο και «στενό» συμφέρον των μετόχων τους δεν μπορεί να διαθέτουν κοινωνική ενόραση. Έτσι και η κοινωνία δεν θα έπρεπε να αναθέτει σε αυτούς αυτά που δεν μπορούν να αποδώσουν. Κορυφαίοι τραπεζίτες διεθνώς αλλά και ημεδαποί επιζητούσαν να γίνουν σύμβολα τα τελευταία χρόνια. Τώρα προκαλούν οργή. Τώρα οι κυβερνήσεις μπορεί να περιμένουν απ' αυτούς τη διάσωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος; Των χρηματοπιστωτικών, των τραπεζών, των ασφαλιστικών εταιρειών, κ.ο.κ. Κάτω από τις συνθήκες «φυσιολογικές», μέχρι πριν λίγες εβδομάδες, συνθήκες, οι ενέργειες των τραπεζιτών δεν απαιτούσαν

«Οι φορολογούμενοι και το πολιτικό σύστημα πρέπει να επιβάλουν όρους, ώστε οι τράπεζες να αναλάβουν ευθύνες...»

δημόσια συναίνεση, αλλά αντλούσαν τη νομιμοποίησή τους από την υποκειμενική αντίληψη της επιτυχίας που είχαν οι μέτοχοί τους.

► Είναι «νίκη» του κράτους τα 28 δισ. ευρώ;

Σήμερα είναι άγνωστο το τι θα μείνει στο τέλος της κρίσης, που αργεί να δείξει το πλήρες μέγεθός της. Προς το παρόν το χρηματοπιστωτικό σύστημα ζητά απεγνωσμένα βοήθεια από τους φορολογούμενους. Οι φορολογούμενοι και το πολιτικό σύστημα πρέπει να επιβάλουν όρους, ώστε οι τράπεζες να αναλάβουν ευθύνες. Και εδώ δεν αρκούν οι αποδόσεις. Απαιτείται συνδυασμός αξιών, κινήσεων και συμπεριφορών. Απαιτείται να επιβληθεί κοινωνική ευθύνη στις τράπεζες και στις διοικήσεις τους. Είναι βέβαιο ότι δεν αρκεί να αλλάξουν προσωρινά τα συστήματα των bonus και να ξεχάσουν για λίγο την επιθετική κερδοσκοπία. Με λίγα λόγια, ο όρος για να δοθεί ενίσχυση είναι να υπάρχει πλήρης και διαφανές σχέδιο. Δεν μπορεί να είναι ιδιωτική συναλλαγή ανάμεσα στον κ. Αλογοσκούφη

ΑΥΤΟ-ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

«Επέρχόμενη κυβέρνηση...»

► ΘΑ ΔΙΑΡΚΕΣΕΙ Η «ΑΝΟΙΞΗ» ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ;

Η «άνοιξη» του ΠΑΣΟΚ θα πάει πολύ παραπέρα από το χειμώνα της Ν.Δ., με μια προϋπόθεση: Η καθημερινή πολιτική πρακτική του ΠΑΣΟΚ να παραμένει αδιάλειπτα προσπλωμένη στη λογική μιας επερχόμενης κυβέρνησης και όχι μιας διαμαρτυρούμενης αντιπολίτευσης.

και ορισμένους τραπεζίτες. Δεν πρέπει να συναινέσει η Βουλή σε λευκή επιταγή. Πρέπει να περιγράψει ποια θα είναι ακριβώς η χρήση των κεφαλαίων για να επιτευχθεί ο στόχος της ρευστότητας του συστήματος, αλλά και το πώς ακριβώς θα γυρίσουν τα χρήματα πίσω στους φορολογούμενους.

► Τι κάνει λάθος η κυβέρνηση;

Πρωθεί κατ' ουσία τη δημιουργία ενός τραπεζικού καρτέλ. Διαπραγματεύεται αδιαφανώς. Φέρνει στη Βουλή ένα γκρίζο και απροσδιόριστο πλαίσιο. Αφήνει να διαχειριστούν τα πολλά οι λίγοι και ιδιαίτερα αυτοί που έχουν μεγάλο μερίδιο της ευθύνης για την κρίση και τους οποίους καλεί να μας βγάλουν από αυτή την κρίση. Το διατυπώνω έτσι, κ. Αντύπα, για να γίνει κατανοητή η αντίφαση και ιδιαίτερα ο κίνδυνος μέσα στη σύγχυση να συμβεί αυτό που λέει ο λαός: «Εκεί που μας χρωστάγανε μας παίρνουν και το βόδι».

► Είναι δυνατόν να αφήσει τις τράπεζες να καταρρεύσουν;

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα πρέπει να διασωθεί. Όχι να ενισχυθούν ορισμένοι επιλεκτικά και με βάναυση καταστρατήγηση των νόμων του ανταγωνισμού. Δεν θυμάμαι παράδειγμα που σε τόσο λίγο χρόνο δίδονται τόσο πολλά με τόση λίγη διαφάνεια. Αλλά να σας πω και ένα παράδοξο που δείχνει την προχειρότητα της κυβέρνησης: Η σπουδή που επέδειξε ο κ. Αλογοσκούφης να ανακοινώσει πρώτος πανευρωπαϊκά μέτρα στήριξης των τραπεζών, οδήγησε στην κατάρρευση

ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ

Η σπουδή που επέδειξε ο κ. Αλογοσκούφης να ανακοινώσει πρώτος πανευρωπαϊκά μέτρα στήριξης των τραπεζών, οδήγησε στην κατάρρευση του ελληνικού χρηματοπιστωτικού αφού δημιούργησε υπόνοιες ότι το ελληνικό τραπεζικό σύστημα έχει κάτι να κρύψει

ΤΟ ΤΕΛΟΣ

Είναι άγνωστο το τι θα μείνει στο τέλος της κρίσης, που αργεί να δείξει το πλήρες μέγεθός της. Προς το παρόν το χρηματοπιστωτικό σύστημα ζητά απεγνωσμένα βοήθεια από τους φορολογούμενους

ση του ελληνικού χρηματοπιστωτικού σε έκταση μεγαλύτερη και από αυτή του χρηματοπιστωτικού της Μόσχας, αφού δημιούργησε υπόνοιες ότι το ελληνικό τραπεζικό σύστημα έχει κάτι να κρύψει και απαιτεί ως εκ τούτου άμεση διάσωση. Ήταν αυτό ακριβώς που οδήγησε στην απόσυρση μεγάλων επενδυτικών κεφαλαίων κατά προτεραιότητα από τη χώρα μας. Υπάρχει όμως και η προϊστορία της τοποθέτησης μεγάλων κεφαλαίων σε αναδυόμενες αγορές, όπως είναι η τουρκική -κάτι για το οποίο είχαμε προειδοποιήσει την κυβέρνηση- και η διοχέτευση μεγάλου μέρους των κεφαλαίων κρίσιμων τραπεζών όπως η Εθνική, σε θυγατρικές τους όπως η Finansbank μέσα σε ένα περιβάλλον κατάρρευσης του τουρκικού νομίσματος. Δεν άκουσα να αρθρώνεται ούτε μια φράση για την πράξη αυτή διοχέτευσης της εθνικής αποταμίευσης στην Τουρκία.

► Υπάρχει θεραπεία για έξοδο από την κρίση;

Η ιδιαιτερότητα της ελληνικής οικονομίας που σας ανέπτυξα παραπάνω δείχνει την κατεύθυνση: Επενδύσεις, αναπτυξιακή πολιτική, αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων για την δημιουργία νέου πλούτου για τη χώρα. Δηλαδή, δημόσιες επενδύσεις σε τομείς που η χώρα μας έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα, όπως τουρισμός κατασκευές, έρευνα ανάπτυξη γης, αναδιάρθρωση καλλιεργειών. Ας αλλάξουν λοιπόν επείγοντως τον προϋπολογισμό.

ΖΗΤΑ ΨΑΛΙΔΙ ΣΕ ΜΙΣΘΟΥΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Βοήθεια υπό όρους προσφέρει το ΔΝΤ

ΤΗΣ ΕΛΕΝΑΣ ΜΠΕΛΛΗ

Δανείου... υποτελείς στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο τελούν ήδη οι χώρες που αναγκάστηκαν να προσφύγουν στον οργανισμό για να διασώσουν τις οικονομίες τους από βέβαιη κατάρρευση, όπως η Ουκρανία, η Ισλανδία και η Ουγγαρία. Το γεγονός ότι πλειάδα χωρών βρίσκεται ήδη προ των θυρών του ΔΝΤ για δανειοδότηση (Λευκορωσία, Πακιστάν, Τουρκία) επαναπροσδιορίζει τον ρόλο του οργανισμού, που από την κρίση στην Ασία την περασμένη δεκαετία, έχει δεχθεί πλείστα όσα πυρά για την πολιτική του. Ετσι, και ενώ μεταξύ των προτάσεων για την μεταρρύθμιση του παγκόσμιου χρηματοοικονομικού συστήματος περιλαμβάνεται και η ανάγκη μεταρρύθμισης του ΔΝΤ, ο οργανισμός όχι μόνον δεν... απειλείται, αλλά επανέρχεται δριμύτερος, θέτοντας αυστηρούς όρους στους δανειολήπτες του. Στην Ουγγαρία, π.χ. το ΔΝΤ διαμνύσε ότι η χορήγηση πιστώσεων προϋποθέτει μεταξύ άλλων ότι η κυβέρνηση θα πρέπει να περικόψει δραστικά τις δημόσιες αλλά και τις κοινωνικές δαπάνες, να παγώσει μισθούς και επιδόματα στον δημόσιο τομέα και να περιορίσει τις αυξήσεις στις συντάξεις. Οι ίδιοι, αυστηροί όροι, θα ισχύσουν και στις περιπτώσεις της Ισλανδίας και της Ουκρανίας.

Δεν είναι περίεργο, λοιπόν, που τα κράτη με σοβαρά προβλήματα ρευστότητας προσπαθούν να... αποφύγουν το ΔΝΤ αναζητώντας πιστώσεις από τρίτες χώρες.

Η Ισλανδία, για παράδειγμα, στράφηκε πρώτα στη Ρωσία προτού τελικά «παραδοθεί». Δύο παράγοντες ωστόσο περιορίζουν

σημαντικά τη δανειοδότηση από τρίτες χώρες: Πρώτον, οι προϋποθέσεις που αυτές θέτουν για τη χορήγηση πιστώσεων, κυρίως στην εξωτερική πολιτική και δεύτερον -και σημαντικότερο- το γεγονός ότι και οι δυνάμει πιστώτριες χώρες αντιμετωπίζουν προβλήματα και άρα αρνούνται να αναλάβουν εξ' ολοκλήρου το ρίσκο δανεισμού σε οικονομίες με σοβαρά προβλήματα ρευστότητας. Ετσι, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο παραμένει η μοναδική λύση.

Σε μία προσπάθεια, πάντως, να αποστασιοποιηθεί από το ... κακό παρελθόν του, το ΔΝΤ αποφάσισε να υιοθετήσει την πολιτική δύο μέτρων και δύο σταθμών προς τους δανειολήπτες του. Ετσι, προωθεί δύο διαφορετικά προγράμματα ανάλογα με την... οικονομική ευρωστία της δανειζόμενης χώρας. Το πρώτο, στις χώρες με σοβαρά προβλήματα ρευστότητας, συνοδεύεται από τους συνήθεις αυστηρούς όρους. Το δεύτερο, που υιοθετήθηκε την περασμένη εβδομάδα, απευθύνεται στις αναδυόμενες οικονομίες με καλή χρηματοοικονομική κατάσταση, που αντιμετωπίζουν, ωστόσο, δυσκολίες στην πιστοληπτική τους δυνατότητα. Αυτό το πρόγραμμα θα είναι διαθέσιμο σε μία σειρά από χώρες που θα επιλεγούν από το ΔΝΤ εφόσον πληρούν τρία κριτήρια: Υγιή οικονομία, πρόσβαση σε αγορές κεφαλαίων και σχετικά περιορισμένο δημόσιο χρέος. «Είμαστε έτοιμοι να χρησιμοποιήσουμε τα δικά μας κεφάλαια αλλά και να συνεργαστούμε με άλλους για την άντληση επιπλέον κεφαλαίων προκειμένου να αποκαταστήσουμε την εμπιστοσύνη», βεβαίωσε, ο πρόεδρος του ΔΝΤ, Ντομνίκ Στρος Καν.

ΒΑΛΚΑΝΙΑ

Σφίγγει ο κλοιός για Ρουμανία - Βουλγαρία

Η Ρουμανία και η Βουλγαρία που μέχρι πρότινος «αψηφούσαν τον νόμο της βαρύτητας» (καθώς εξακολουθούν να εμφανίζουν υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης) βρίσκονται πλέον στην κορυφή του καταλόγου με τις χώρες που απειλούν να αναδειχθούν στους επόμενους «αδύναμους κρίκους». Αμφότερες είδαν την πιστοληπτική τους αξιολόγηση να υποβαθμίζεται την περασμένη εβδομάδα από τη S&P (κάτι που μεταφράζεται σε αυξημένο κόστος δανεισμού), με τη Ρουμανία να είναι πλέον η μόνη χώρα-μέλος της Ε.Ε. με χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα (κατηγορία junk ή «σκουπίδι»). Και οι δύο χώρες έχουν τεράστια ελλείμματα στα ισοζύγια τρεχουσών συναλλαγών (εκτιμούνται για φέτος στο 14,5% και 24,4% του ΑΕΠ αντίστοιχα), τα οποία δυσκολεύονται να χρηματοδοτήσουν, καθώς μειώνεται η εισροή ξένων κεφαλαίων. Ειδικά στη Βουλγαρία, οι άμεσες ξένες επενδύσεις που πέρυσι κάλυπταν πλήρως το έλλειμμα φέτος έχουν περιοριστεί δραστικά, λόγω της καθίζησης της αγοράς κατοικιών και του κατασκευαστικού τομέα. Κοινή εστία κινδύνου είναι ακόμα η μεγάλη εξάρτηση από τον εξωτερικό δανεισμό, καθώς και το υψηλό ποσοστό δανείων σε ξένο νόμισμα που καθιστούν τους δανειολήπτες εξαιρετικά ευάλωτους στον συναλλαγματικό κίνδυνο, καθώς τα εγχώρια νομίσματα (λέι Ρουμανίας και λέβα Βουλγαρίας) υποχωρούν. Μια διαφορά μεταξύ Σόφιας και Βουκουρεστίου, πάντως, είναι το πώς αντιλαμβάνονται την κατάσταση, καθώς η βουλγαρική ηγεσία επιμένει ότι «δεν υπάρχει κρίση στο τραπεζικό σύστημα, απλώς δυσκολίες». Αντιθέτως, ο Ρουμάνος πρωθυπουργός Ταρισέανου παρομοίασε πρόσφατα όσους θεωρούν ότι η χώρα θα μείνει αλώβητη από την κρίση με τους επιβάτες του Τιτανικού που χόρευαν αμέριμνοι στο κατάρωμα, ενώ τα αμάρια του πλοίου πλημμύριζαν!

Λετονία

Ελλείμμα τρεχουσών συναλλαγών: **15%** του ΑΕΠ
Πιστοληπτική αξιολόγηση: **BBB+/Αρνητική προοπτική**
Επίδοση χρηματιστηρίου: **-52,6%**
Κόστος ασφάλισης έναντι χρεοστασίου: **661,7** μονάδες

Ουκρανία

Ελλείμμα τρεχ. συν/γών*: **9,6%** του ΑΕΠ
Πιστοληπτική αξιολόγηση: **B+/Σταθερή προοπτική**
Επίδοση χρηματιστηρίου***: **-78%**
Κόστος ασφάλισης έναντι χρεοστασίου****: **1.944,4** μονάδες

Τουρκία

Ελλείμμα τρεχουσών συναλλαγών: **5,8%** του ΑΕΠ
Πιστοληπτική αξιολόγηση: **BB-/Σταθερή προοπτική**
Επίδοση χρηματιστηρίου: **-52,14%**
Κόστος ασφάλισης έναντι χρεοστασίου:-

* Εκτίμηση για 2008, τα στοιχεία για την Τουρκία αφορούν το 2007
** Αξιολόγηση του οίκου Standard & Poor's
*** Από την αρχή του έτους
**** Όπως αποτυπώνεται στα spreads των τριετών Credit Default Swaps (συμφωνίες ανταλλαγής πιστωτικού κινδύνου), στοιχεία 21ης Οκτωβρίου, σε μονάδες βάσης

χαμηλότερο πληθωρισμό και επιτόκια και μικρότερο εξωτερικό χρέος.

Κι όμως, το νόμισμά της, το ζλότι, δέχθηκε ισχυρές πιέσεις. Μια από τις μεγαλύτερες εφημερίδες της χώρας κυκλοφόρησε με πρωτοσέλιδο «Καλωσορίσατε στους Δύσκολους Καιρούς» και την φωτογραφία ενός νομίσματος ενός ζλότι κομμένου στα δύο. Και στην Τσεχία, όπου η κυβέρνηση χαμήλωσε οριακά μόνο τον πήχη της ανάπτυξης για φέτος και το 2009 (στο 4,4% και 3,7% αντίστοιχα έναντι προηγούμενης εκτίμησης για 4,6% και 4,8%), αναλυτής ξένου οίκου σημείωσε δηκτικά: «Το υπουργείο Οικονομικών μάλλον διεκδικεί το πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό για τις πιο αισιόδοξες προβλέψεις!», καθώς οι συγκλίνουσες εκτιμήσεις κάνουν λόγο για ανάπτυξη λίγο πάνω από το 2% το επόμενο έτος...

Επιχειρήσε το!

Αν έχεις μια καλή επιχειρηματική ιδέα ή αν απλώς θες να εξετάσεις κι αυτήν την προοπτική για το μέλλον σου, μην το σκέφτεσαι. Έλα στις Θυρίδες Νεανικής Επιχειρηματικότητας.

80 ΘΥΡΙΔΕΣ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΧΩΡΑ. ΜΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΗΔΗ ΚΟΝΤΑ ΣΟΥ.

www.neagenia.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Όλα είναι θέμα Παιδείας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΕΥΣΕΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Με την υποστήριξη του Ινστιτούτου Νεολογίας

ΤΗΣ ΧΑΡΗ ΣΑΒΒΙΔΗ
hsav@hotmail.com

«Τα γεγονότα που εκτυλίσσονται τις τελευταίες ημέρες στις αγορές είναι αντίστοιχου μεγέθους με εκείνα της κατάρρευσης του Τείχους του Βερολίνου», εκτιμούσαμε από αυτές τις σελίδες στις 20 Σεπτεμβρίου. Στις 40 ημέρες που ακολούθησαν τα

νεοφιλελεύθερα δόγματα άρχισαν να αποκαθλώνονται από το απυρόβλητο των τελευταίων δεκαετιών. Μεγαλύτερη απόδειξη του κλονισμού δεν θα μπορούσε να υπάρξει από το τελευταίο τεύχος του περιοδικού Forbes (το οποίο στο μόντο του ισχυρίζεται ότι είναι «το εργαλείο του καπιταλιστή»). Ο ίδιος ο εκδότης φιγουράρει στην πρώτη σελίδα και σε άρθρο πέντε σελίδων εξηγεί ότι «ο καπιταλισμός θα μας σώσει». Η ανάγκη δη-

μοσίευσης αυτού του άρθρου στο εκλογικό, μάλιστα, τεύχος του ομίλου (το Forbes κυκλοφορεί ανά 15ήμερο) είναι ενδεικτική αυξανόμενης ανησυχίας μεταξύ των οπαδών των νεοφιλελεύθερων ιδεών. Λίγες μέρες νωρίτερα, ο πρώην απόλυτος γκουρού των αγορών, Άλαν Γκρίνσπαν, δήλωνε σε Επιτο Κουγκρέσου «σοκαρισμένος» και παραδεχόταν ότι «αδύναμο σημείο στη θεώρηση του για την οικονομία».

ΔΥΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΤΙΒ ΦΟΡΜΠΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΛΑΝ ΓΚΡΙΝΣΠΑΝ

Προσοχή, καταρρέει(;)»

«Ετσι θα μας σώσει ο καπιταλισμός»

► «Η διατήρηση των χαμηλών επιτοκίων που προέκυψε από την υποεκτίμηση της δυναμικής οικονομίας των ΗΠΑ προκάλεσε τη "φούσκα" και η Fed δεν έκανε τίποτα για να εμποδίσει τη διόγκωσή της».

Εγγονός του ιδρυτή του εκδοτικού οίκου Forbes και επικεφαλής του μετά τον θάνατο του πατέρα του, ο Στιβ Φορμπς ποτέ δεν έκρυψε την ιδεολογία του. Το 1996 προοπάθησε (προφανώς ανεπιτυχώς) να λάβει το χρίσμα των Ρεπουμπλικανών για την προεδρία των ΗΠΑ, με κεντρικό σύνθημα την υιοθέτηση ενιαίου φορολογικού συντελεστή 17% για τα εισοδήματα τόσο των φυσικών όσο και των νομικών προσώπων.

Αναλύοντας τα αίτια της κρίσης, ο κ. Φορμπς ξεκινά ως παραδοσιακός Ρεπουμπλικανός: «Για όλα φταίει τα λάθη στην οικονομική πολιτική της κυβέρνησης». Όλα ξεκίνησαν από μια ατυχή επιλογή της Fed το 2004. Υποεκτιμώντας τη δυναμική της αμερικανικής οικονομίας αποφάσισε να διατηρήσει χαμηλά τα επιτόκια και έτσι η αγορά πλημμύρισε από ρευστό. Λογικό επακόλουθο ήταν η αύξηση των τιμών στα εμπορεύματα και η διολίσθηση του δολαρίου. Για τον δε κατασκευαστικό κλάδο, που ήταν ήδη σε φάση ταχύρυθμης ανάπτυξης, τα χαμηλά επιτόκια λειτούργησαν ως... α-ναβολικά. Κάπως έτσι γεννήθηκε η «φούσκα» και η Fed δεν έκανε τίποτα για να εμποδίσει τη διόγκωσή της. Μερίδιο ευθύνης φέρουν, επίσης, η κυβέρνηση Μπους (που στήριζε την πολιτική του «φθηνού» δολαρίου για να ανακόψει τη διόγκωση του εμπορικού ελλείμματος) και οι κολοσσοί της στεγαστικής πίστης, Freddie Mac και Fannie Mae (που τροφοδοτούσαν τη «φούσκα» με φθηνές πιστώσεις).

ΟΙ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΠΩΛΗΤΕΣ

Το τελικό «κτύπημα» έδωσαν ο κανόνας της mark-to-market αποτίμησης και οι short-sellers. Και στις δύο περιπτώσεις υπεύθυνη είναι η επιτροπή κεφαλαιαγοράς (SEC), εξηγεί ο Φορμπς. Ο κανόνας της αποτίμησης του χαρτοφυλακίου των τραπεζών βάσει των τιμών της αγοράς και όχι της ονομαστικής αξίας των τίτλων, επέβαλε τις μαζικές διαγραφές αξιών όταν οι επενδυτές εγκατέλειψαν τα sub-primes. Η δυνατότητα «πονταρίσματος» στην υποχώρηση των τιμών διόγκωσε τις απώλειες

στις τιμές. Ας προστεθούν και οι ατυχείς χειρισμοί του υπουργείου Οικονομικών και ιδού η συνταγή για την «απόλυτη καταίγδα», υποστηρίζει ο Φορμπς.

Για το μέλλον είναι αισιόδοξος: τόσο η αμερικανική όσο και οι άλλες οικονομίες θα αρχίσουν να ανακάμπτουν το αργότερο την άνοιξη. Υπάρχει μόνο ένας κίνδυνος, προειδοποιεί: Οι πολιτικές αντιδράσεις. «Ηδη κάποιοι φιλελεύθεροι (σ.σ. αριστεροί, στην αμερικανική ορολογία) προσπαθούν να εκμεταλλευτούν τη συγκυρία για να προωθήσουν αυστηρότερους κανόνες στις εκπομπές ρύπων, υποχρεωτική ασφάλιση των εργαζομένων και περιορισμούς στις αμοιβές των κορυφαίων στελεχών των πολυεθνικών», προειδοποιεί.

Αντιπροτείνει συνέχιση των πολιτικών του Ρέιγκαν με μερικές προσθήκες: να υιοθετηθεί ενιαίος φορολογικός συντελεστής για όλα τα εισοδήματα, να συνδεθεί ξανά το δολάριο με τον χρυσό (στα 500-550 δολ./ουγκιά, που θα σήμαινε de facto ανατίμηση του δολαρίου 25%-30%) και η αποστολή της Fed να περιοριστεί μόνο στη διατήρηση αυτής της ισοτιμίας και στη διαχείριση περιόδων χρηματοοικονομικού πανικού. «Ο καπιταλισμός της ελεύθερης αγοράς θα μας σώσει, αν του το επιτρέψουμε», καταλήγει.

«Βρήκα ένα ελάττωμα στο μοντέλο μου»

► «Οι τιμές των ακινήτων αυξάνονταν, οι τίτλοι έμοιαζαν ασφαλείς και αυτό τροφοδότησε τη ζήτηση».

Ο πρόεδρος της Επιτροπής του Κουγκρέσου που ερευνά τα αίτια της κρίσης διέκοψε τον Άλαν Γκρίνσπαν: «Επιτρέψτε μου τη διακοπή, η ερώτησή μου προς εσάς ήταν σχετικά με την ιδεολογία σας. Έχω μια ιδεολογία», έχετε δηλώσει, «πιστεύω ότι οι ελεύθερες αγορές που λειτουργούν ανταγωνιστικά είναι με διαφορά ο ανυπέρβλητος τρόπος οργάνωσης των οικονομιών». Είχατε την εξουσία να αποτρέψετε τις ανεύθυνες πρακτικές δανεισμού που οδήγησαν στην κρίση των sub-prime δανείων. Πολλοί σας συμβούλευσαν να παρέμβετε. Τώρα ολόκληρη η οικονομία πληρώνει το τίμημα. Νιώθετε ότι η ιδεολογία σας υπήρξε αιτία να λάβετε αποφάσεις που σήμερα εύχεστε να μην είχατε πάρει;».

Ο 82χρονος γέροντας, που μέχρι πρόσφατα ήταν πρόεδρος της Fed, βρέθηκε σε εξαιρετικά δύσκολη θέση από την ερώτηση του γερουσιαστή, Χένρι Γουόξμαν. «Βρή-

κα ένα ελάττωμα στο μοντέλο μου για το πώς λειτουργεί ο κόσμος», παραδέχτηκε. Ο κ. Γκρίνσπαν εντοπίζει το λάθος του στην υπόθεση ότι τα ίδια τα συμφέροντα των τραπεζών θα τις εμπόδιζαν να υιοθετήσουν πρακτικές επιβλαβείς για τους μετόχους τους. «Δουλεύοντας 18 χρόνια στις ρυθμιστικές αρχές και άλλα τόσα στον ιδιωτικό τομέα», υποστήριξε, «έμαθα ότι τα στελέχη των ιδιωτικών τραπεζών γνωρίζουν πολλά περισσότερα για τη διαχείριση των κινδύνων και τους δανειολήπτες από ό,τι οι καλύτεροι αναλυτές της Fed». «Κάτι που έμοιαζε με κεντρικό πυλώνα για τον ανταγωνισμό στην αγορά και την ελεύθερη λειτουργία τους κατέρρευσε και αυτό νομίζω με σοκάρισε», συνέχισε ο πρώην πρόεδρος της Fed. «Ακόμα δεν καταλαβαίνω πλήρως γιατί συνέβη», συνέχισε, «αλλά προφανώς όταν το αντιληφθώ θα αλλάξω τις απόψεις μου».

«ΕΙΧΑ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙ»

Ο άνθρωπος που πολλοί σήμερα θεωρούν βασικό υπεύθυνο για την κρίση υποστήριξε ότι προσπάθησε να προειδοποιήσει για την επερχόμενη καταστροφή: «Το 2005 υποστήριξα ότι η παρατεταμένη περίοδος χαμηλής αποτίμησης των κινδύνων θα έχει φρικτές συνέπειες». Παραδέχτηκε, όμως, ότι «αυτή η κρίση εξελίσσεται σε κάτι πολύ ευρύτερο από οτιδήποτε είχα φανταστεί».

«Δεν μπορώ να σκεφτώ πώς θα αποφύγουμε σημαντική αύξηση της ανεργίας», προσέθεσε και εκτίμησε ότι θα χρειαστούν «το λιγότερο αρκετοί μήνες για την σταθεροποίηση των τιμών στην αγορά ακινήτων».

Ο κ. Γκρίνσπαν υποστήριξε ότι την κρίση προκάλεσε η υπερβολική διάθεση των επενδυτών για τιτλοποιήσεις στεγαστικών δανείων. «Όσο οι τιμές των ακινήτων αυξάνονταν, οι τίτλοι έμοιαζαν με ασφαλείς στοίχημα και αυτό τροφοδότησε τη ζήτηση», εξήγησε. Αρνητικός ήταν και ο ρόλος των οίκων αξιολόγησης (Moody's, S&P, Fitch), που προσέφεραν «μην ρεαλιστικά θετικές αξιολογήσεις». «Η κρίση θα περάσει και η Αμερική θα ανακάμψει, με πολύ πιο υγιές χρηματοοικονομικό σύστημα», κατέληξε την κατάθεσή του ο κ. Γκρίνσπαν. Ίσως η αισιόδοξία του συνδέεται με το περιεχόμενο ενός εσωτερικού σημειώματος της S&P που παρουσιάστηκε στην επιτροπή: «Ας ευχηθούμε να είμαστε πλούσιοι και συνταξιούχοι όταν αυτός ο πύργος από τραπεζοχάρτα καταρρεύσει».

